

Česká republika

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola s polským jazykem vyučovacím Horní Suchá,
Těrlická 407, okres Karviná**

Těrlická 407, 735 35 Horní Suchá

Identifikátor školy: 600 136 515

Termín konání orientační inspekce: 7. - 9. leden 2003

Čj.:	146 1046/03-11138
Signatura:	on3cw125

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola s polským jazykem vyučovacím Horní Suchá, Těrlická 407, okres Karviná je od 1. ledna 2003 příspěvkovou organizací. Zřizovatelem je Obec Horní Suchá (adresa: Sportovní 3/2, 735 35 Horní Suchá).

Škola sdružuje:

1. Základní školu; kapacita 150 žáků.
2. Školní družinu; kapacita 28 žáků.
3. Mateřskou školu; kapacita 20 dětí.

Základní škola s polským jazykem vyučovacím (dále jen PZŠ) realizuje vzdělávací program Základní škola v 1. - 9. ročníku a řídí se učebním plánem pro základní školy s polským vyučovacím jazykem čj. 21 592/99-22 ze dne 25. června 1999.

Ke dni inspekce bylo vzděláváno celkem 89 žáků v 7 třídách (1. stupeň - 3 třídy: spojené ročníky 1. a 2., 3. a 4., 2. stupeň - 4 třídy). Průměrná naplněnost je 13 žáků na třídu. MŠMT ČR udělilo škole výjimku z počtu žáků pro školní rok 2002/2003. Do školy docházejí žáci především z Horní Suché (52 žáků), ale i Albrechtic (19 žáků), Stonavy (7 žáků), Havířova (9 žáků) a Těrlicka (2 žáci).

Výuka probíhá ve dvou školních budovách: v hlavní budově na ul. Těrlické 407 (umístěny třídy 2. stupně a třída mateřské školy) a v budově na ul. Sportovní 227 (třídy 1. stupně a školní družina). V budově na ul. Sportovní se nachází i obecní knihovna, pobočka ZUŠ, obřadní síň a klubovna občanského sdružení dětí a mládeže Harcerstwo. Tyto dvě budovy jsou od sebe vzdáleny cca 100 m.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům;
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům;
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve fyzice, matematice, anglickém, českém a polském jazyce.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Základní škola s polským jazykem vyučovacím Horní Suchá, Těrlická 407, okres Karviná zaměstnává celkem 21 pracovníků, z toho je 14 pedagogických (11 učitelů základní školy včetně ředitelky, 1 vychovatelka školní družiny, 2 učitelky mateřské školy), ostatní jsou provozní. Deset vyučujících v PZŠ je odborně a pedagogicky způsobilých, jeden pedagogický pracovník je bez požadované způsobilosti (vyučuje rodinnou výchovu - 2 hodina týdně a praktické činnosti - 6 hodin týdně). Určitým problémem je skladba úvazků, kdy s ohledem na zajištění výchovně-vzdělávacího procesu musí učitelé příslušné odbornosti vyučovat na jiném stupni ZŠ nebo jiné vyučovací předměty (zejména na 2. stupni). Výše uvedené skutečnosti se zřetelně projevují zejména v předmětech fyzika, přírodopis, zeměpis, tělesná výchova, hudební

výchova, praktické činnosti a anglický jazyk. Ředitelka školy je ve funkci od roku 1992, její pedagogická praxe je 33 let. Ředitelka ustanovila svůj poradní orgán - vedení a určila jeho členy, kterými jsou: předsedkyně metodického sdružení na 1. stupni ZŠ, třídní učitelka mateřské školy, ekonomka a výchovná poradkyně (dále jen VP). Funkci VP vykonává od roku 1997 vyučující českého a polského jazyka s praxí 27 let, která dosud neabsolvovala specializační studium výchovného poradce.

Míra vyučovací povinnosti všech pedagogů odpovídá platným právním předpisům.

Jako poradní orgán je ustanovena pedagogická rada, její jednání se konají pravidelně pětkrát v průběhu školního roku. Zápisy z jednání jsou přehledné, obsahují relevantní informace i úkoly pro následné období. Plnění úkolů je pravidelně vyhodnocováno na dalším jednání pedagogické rady. Ve škole jsou ustanoveny dvě předmětové komise (přírodovědných předmětů a jazyků) a jedno metodické sdružení. Další metodické orgány ustanoveny nebyly zejména z ohledem na počet vyučujících. Ředitelka se účastní jednání těchto orgánů a dle potřeby přijímá opatření. Vytvořen je systém uvádění začínajících učitelů do praxe a péče o nekvalifikované učitelé. Těm jsou přiděleni učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí a i vedení jim věnuje zvýšenou pozornost (hospitace, osobní pohovory, předávání poznatků ze školení a seminářů, apod.). Ve své řídicí práci ředitelka školy uplatňuje demokratický styl řízení. Kontrolní a hospitační činnost se opírá o promyšleně sestavený funkční plán. Četnost hospitací je vzhledem k velikosti školy dostatečná. Ředitelka navštíví během roku každého vyučujícího minimálně dvakrát. Výstupem z hospitací nejsou vždy hospitační záznamy obsahující doporučení i závěry. Každá hospitační je evidována ve třídní knize a v sešitě o kontrolách, kde jsou zaznamenány stručné poznatky z průběhu hospitace. Pouze v případě závažných zjištění ředitelka pořizuje zápis na samostatném formuláři. Obecné závěry z hospitací se objevují v záznamech z pedagogických rad a při stanovení úkolů na další školní rok. Problematika výchovného poradenství je školou zajišťována. K stěžejním bodům, na které je upřena pozornost, patří: sociální prevence, kriminální a drogová prevence a výchovné problémy. Ředitel zprostředkovává styk s pedagogicko-psychologickou poradnou, školou a rodiči. V současné době škola neeviduje žáky se specifickými poruchami učení. Funkčnost výchovného poradenství vychází z rozboru a poznání problematiky v podmínkách školy.

Organizace vyučování žáků odpovídá obecně závazným právním předpisům. Řád školy je zpracován v souladu s obecně platnými právními předpisy. Má všechny administrativní náležitosti a obsahuje i ustanovení týkající se práv dětí. Kompetence všech pracovníků školy jsou stanoveny. Vnitřní informační systém se opírá o osobní jednání ředitelky s pracovníky školy, informace dlouhodobějšího charakteru jsou zveřejněny na nástěnce ve sborovně. Dle potřeby probíhají pracovní porady, kde je řešena hlavně aktuální problematika chodu školy. K zajištění průběžné informovanosti rodičů o průběhu vyučování a výchovy žáků jsou využívány deníčky a žákovské knížky. V průběhu školního roku jsou plánovány zpravidla tři třídní schůzky (další dle potřeby), rodiče mají možnost obdržet potřebné informace kdykoliv. Výroční zpráva o činnosti školy má dostatečnou vypovídající hodnotu a obsahuje náležitosti stanovené zákonem. Na veřejnosti se škola prezentuje příspěvky v tisku (obecní zpravodaj Informator), organizací akcí pro žáky i rodiče. Aktivně pracuje sdružení rodičů a Matice školská - Macierz Szkolna (občanské sdružení rodičů dětí školy), která se organizačně i finančně podílí zejména na mimoškolních akcích pro žáky. Rada školy není zřízena.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy jsou výrazně pozitivně ovlivňovány demokratickým způsobem vedení pracovníků školy a jasným stanovením kompetencí pro všechny pedagogické pracovníky. Podporují učení žáků a umožňují efektivně realizovat vzdělávací program školy. Hodnoceny jsou jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

PZŠ disponuje 7 kmenovými učebnami, 4 odbornými učebnami (hudební, cvičná kuchyň, počítačová a pro výuku fyziky a chemie). Počítačová učebna byla zřízena v rámci projektu Internet do škol. Ostatní prostory, kterými disponuje pouze základní škola, jsou kabinety (zde jsou umístěny učební pomůcky, učebnice a další materiál), ředitelna, dvě sborovny, šatny, jídelna (jídlo je dováženo ze sousední ZŠ) a sociální zařízení. Škola má dvě tělocvičny, jedna z nich původně sloužila jako kmenová třída pro 1. stupeň ZŠ. Využitelné je i školní hřiště (asfaltové), zejména pro pohybové hry (soutěže). Všechny vnitřní prostory (učebny, chodby, apod.) jsou po stránce estetické na velmi dobré úrovni. Učebny jsou vybaveny žákovským nábytkem (na 2. stupni ZŠ novým), skříňkami, nechybí nástěnky, resp. pomocné obrazové materiály potřebné ve výuce zejména na 1. stupni ZŠ. Vybavení jak učebními pomůckami, tak i didaktickou technikou je velmi dobré, pomůcky jsou funkční a po psychohygienické a bezpečnostní stránce bez závad.

Všichni žáci školy mají pro většinu vyučovacích předmětů k dispozici učebnice, resp. pracovní sešity, které jsou uvedeny v platném seznamu vydaných učebnic a učebních textů, jejich množství i kvalita je postačující. To se vztahuje i na rezervy ve skladu učebnic. Škola disponuje zejména učebnicemi z Polska (např. polský jazyk, dějepis, fyzika, chemie), pak učebnicemi českých nakladatelství přeloženými do polštiny (např. matematika, prvouka), ale i českými učebnicemi (např. český jazyk, matematika 8. a 9. ročník). Jsou však i předměty, kde učebnice chybí, nelze využít adekvátní učebnice z Polska (např. rodinná a občanská výchova, zeměpis). Finanční prostředky přidělené škole na učebnice a učební pomůcky postačují na částečné doplnění (obměnu) nejn nutnějšího sortimentu, v omezené míře na pořízení nových. Didaktická technika z ohledem na počet tříd vyhovuje, k dispozici mají učitelé kopírovací stroj. Vybavení informační technikou je velmi dobré - škola má v nově zřízené počítačové učebně 8 personálních počítačů pro žáky, což umožňuje práci aspoň ve dvojicích. Vedení školy sleduje a zajišťuje vybavení žáků základními školními potřebami, což bylo prokázáno během hospitací, prohlídky školy a řízenými rozhovory.

Materiální zdroje, které má škola k dispozici, jsou využívány účelně a efektivně. Rovněž kontrola využívání stávajícího fondu je vedením prováděna (hospitace a průběžná kontrola). Zpětná vazba je realizována - výsledky a doporučení jsou uskutečňovány.

Úroveň materiálně technických podmínek je hodnocena jako velmi dobrá. Ve většině vyučovacích předmětů jejich stav (kvantita i kvalita) podporuje učení žáků a umožňuje efektivně realizovat vzdělávací program.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE FYZICE, MATEMATICE, ANGLICKÉM, ČESKÉM A POLSKÉM JAZYCE

Realizace vzdělávacích programů

Vzdělávací program Základní škola je realizován v souladu se zařazením do sítě škol.

Výuka je v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu.

Vedená povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Způsob kontroly plnění učebních plánů a osnov je účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání ve fyzice, matematice, anglickém, českém a polském jazyce

Výuka matematiky, českého a polského jazyka, je zajišťována vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Předměty anglický jazyk a fyzika jsou vyučovány pedagogem bez příslušné odbornosti. Tato skutečnost však neměla zásadní vliv na kvalitu výuky.

V úvodu většiny hospitovaných hodin byl sdělen cíl, resp. úkoly (na 1. stupni nechyběla vstupní motivace), která vyučujícímu umožnila navodit potřebnou atmosféru - zaujmout žáky problémem, aktivizovat je. Celkově byly hodiny motivačně na velmi dobré úrovni, individuálně se objevovaly soutěživé prvky, pozitivní posilování a aplikační úlohy. Závěrečné hodnocení výsledků vyučovacích činností s ohledem na cíl hodiny a pracovní výsledky žáků nebylo však vždy realizováno. Podklady pro hodnocení získávají učitelé ústním zkoušením, krátkými písemnými pracemi (prověrky, diktáty) a ohodnocováním (získáváním bodů, malých jedniček, apod.), dále jsou realizovány v matematice čtvrtletní písemné práce, v jazycích slohové práce (2 - 3) a laboratorní úlohy ve fyzice (3 - 4). Otázky kladené žákům byly zaměřeny nejen na pamětní zvládnutí učiva, ale i na pochopení vztahů a souvislostí. Vyučující oceňují u žáků snahu a pokrok, v hodnocení byly respektovány jejich individuální dispozice.

Zvolené učebnice a další učební texty odpovídají realizovanému vzdělávacímu programu; jsou všem žákům k dispozici. Učební pomůcky pro tyto předměty jsou k dispozici v odpovídající kvalitě a množství. Učební pomůcky i didaktická technika byly využity v hospitovaných hodinách vždy účelně. Nechyběly pomůcky vlastní - učitelů, popř. pomůcky vyrobené svépomocně (kartičky s pojmy, letopočty, materiály k všestranným jazykovým rozborům apod.). Výuka probíhala většinou v kmenových třídách (v případě fyziky v odborné učebně). Řazení vyučovacích hodin, jakož i pracovní prostředí tříd je z psychohygienického hlediska přínosné a má vliv na pracovní nasazení žáků. Bylo opakovaně dbáno (hlavně na 1. stupni) na relaxaci promyšleným zařazením např. pohybových cvičení v průběhu vyučovací jednotky. Podstatná část hodin byla zaměřena na procvičování a upevňování již získaných vědomostí a další zdokonalování již nabytých praktických dovedností. Často sledovanou výukovou formou byla samostatná práce (zejména ve třídách se spojenými ročníky) doplněná individuální prací žáků u tabule, výklad učitele, případně frontální rozhovor. Nechyběla však i skupinová práce, demonstrační pokusy. Pozitivním zjištěním je v hodinách jazyků práce se slovníky, a to i na 1. stupni ZŠ, kladení důrazu na správné vyjadřování celou větou, pochopení čteného textu. Patrné jsou mezipředmětové vztahy, kdy i v hodinách českého jazyka žáci vhodným způsobem pracovali s mapou České republiky. V matematice je důraz kladen na zvládnutí základních početních operací, ve fyzice na pochopení vztahů a souvislostí mezi teorií a praxí např. formou pokusů. Vyučující s úspěchem využívali různé aktivizační metody. Součástí řízené samostatné práce byla průběžně prováděna kontrola výsledků činností - čas určený na tuto činnost byl zcela dostatečný. Zvýšena pozornost je věnována kontrole domácích úkolů. Žáci většinou prokazovali schopnost aplikace osvojených postupů a dovedností. Organizační pokyny

vyučujících byly jasné a srozumitelné. Výběr informací byl přiměřený náročnosti učiva a podmínkám třídy. Během výuky bylo pracováno s učebnicemi či jinými učebními texty; využití pomůcek nebo písemných materiálů připravenými učiteli zvyšovalo efektivitu výuky. Vyučujícími byl vytvářen prostor pro vyjadřování vlastního názoru, s žáky byla vedena diskuse. Bylo přihlíženo ke schopnostem žáků, jejich individuálním potřebám - učitelé zohledňovali individuální možnosti žáků. Vyučovací čas byl ve většině hodin využíván efektivně. Čas určený pro samostatnou práci byl dostatečný. V hospitovaných hodinách nebyly pozorovány zásadní metodické nedostatky a po odborné stránce je výuka na velmi dobré úrovni.

Výuka měla klidný, pracovní charakter. Zjevná byla tendence dát žákům především základní sumu vědomostí a dovedností. Důraz byl kladen na praktickou aplikaci. Rozvíjeny byly komunikativní dovednosti i ve smyslu popisu matematického, fyzikálního či jiného problému s využitím odborných výrazů, zdůvodnění zvoleného postupu řešení nebo diskuse ke správnosti výsledku. Verbální a neverbální projev vyučujících byl na velmi dobré úrovni. Z jednání učitelů a reakcí žáků lze usuzovat, že učitelé mají přirozenou autoritu a pozitivně jsou rozvíjeny vzájemné vztahy učitel - žák, žák - žák. Komunikace je založena na vzájemné důvěře. Učitelé svou autoritou pozitivně ovlivňovali průběh hodiny. Žáci projevovali pozitivní vztah k výuce svým aktivním přístupem. Pozitivní je i jejich zapojení do předmětových soutěží.

Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání a výchovy

Písemné dokumenty dokládající skutečnost, že škola hodnotí své výsledky vzdělávání: jsou to zejména záznamy z pedagogických rad, výroční zpráva o činnosti školy, záznamy o kontrolách a písemné práce žáků. Hodnocení je prováděno vlastními evaluačními nástroji -např. hospitační činností, kontrolou písemných prací žáků, sledováním výsledků žáků v soutěžích nebo úspěšnosti žáků v jejich další práci na 2. stupni ZŠ, resp. střední škole. Škola každoročně realizuje pomocí vlastních testů kontrolu zvládnutí učiva v matematice, českém a polském jazyce. Organizována je rovněž vědomostní soutěž formou kvizu, kde jsou pro každou třídu připraveny otázky z dosud probraného učiva. Nejlepší třídy jsou následně oceněny.

Systematicky popsány a zpracovány vlastní evaluační nástroje škola nemá.

Analýza výsledků vzdělávání a výchovy je průkazně zaznamenávána, zejména pak v záznamech z pedagogických rad. Jedná se o podrobné hodnocení žáků a tříd. Tato skutečnost napomáhá vedení v přijímání eventuálních nápravných opatření. Se závěry z hospitací a dalších kontrol jsou vyučující seznamováni ihned po hospitaci (kontrola) nebo na pedagogických radách nebo pracovních poradách v případech, že se jedná o zjištění, která vyžadují zobecnění a závěry jsou přínosné pro většinu vyučujících.

Průběh veškeré sledované výuky se vyznačoval respektováním osobnosti žáka, jeho individuálních predispozic a názoru. Patrné byly kladné mezilidské vztahy, zodpovědný přístup pedagogů a aktivní práce žáků v hodině.

Vzdělávací program Základní škola je plněn.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení do sítě škol jsou v souladu se zřizovací listinou.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT ČR č. j. 29 838/02-21 ze dne 2. prosince 2002, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení s účinností od 1. ledna 2003.
2. Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní škola s polským jazykem vyučovacím Horní Suchá, Těrlická 407, okres Karviná s účinností dnem 1. leden 2003.
3. Školní řád.
4. Doklady o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků.
5. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002.
6. Rozvrhy hodin, třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy.
7. Záznamy z pedagogických rad.
8. Koncepce školy a plán práce na školní rok 2002/2003 včetně plánu kontrolní činnosti.
9. Písemné práce žáků.
10. Podkladová inspekční dokumentace (tabulky).
11. Hospitační záznamy.
12. Doklady o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků.

ZÁVĚR

Současné složení pedagogického sboru po stránce odborné a pedagogické způsobilosti umožňuje kvalitně zajišťovat výchovně-vzdělávací proces. Úsilím ředitelky a všech pedagogů je zajištěno vzdělávání žáků na velmi dobré úrovni. Promyšlená organizace, vzájemné jasné kompetence přispívají k efektivnímu plnění vzdělávacího programu školy. Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy obecně podporují učení žáků. K pozitivům patří účelné využívání stávajících kapacit a fondu pomůcek, k negativům - rezervy ve vybavenosti odpovídajícími učebnicemi. Průběh vzdělávání a výchovy ve fyzice, matematice a jazycích je hodnocen pozitivně co se týče kvality sledovaných vyučovacích jednotek i v oblasti výsledků vzdělávání. Ke kladům patří respektování didaktických zásad, účelné využití učebních pomůcek a vzájemné vztahy (učitel-žák, žák-žák).

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři   Titul, jméno a příjmení

Podpis

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: KÚ, odbor školství, mládeže a sportu, ul. 28. října 117, 702 18 Ostrava 2	2003-02-17	146 1202/03-11138
Zřizovatel: Obec Horní Suchá, Sportovní 3/2, 735 35 Horní Suchá	2003-02-17	146 1201/03-11138
Rada školy: není zřízená	---	---

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány